

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

МЕДІАКОМУНІКАЦІЯ НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН

підготовки бакалавра

Луцьк 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «МЕДІАКОМУНІКАЦІЯ
НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН» підготовки бакалавра.

Розробник:

Семенюк Т. П., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук, доцент

Погоджено

Гаранти освітньо-професійних програм:

доц. Людмила ПАСИК

доц. Оксана БЄЛИХ

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
німецької філології**

протокол № 9 від 2 лютого 2026 року

Завідувач кафедри:

Людмила ПАСИК

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад	Вибірковий
		Рік навчання: 3
Кількість годин/кредитів 150 год / 5 кредитів	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література Бакалавр	Семестр: 6
		Лекції: 10 год Практичні: 20 год Самостійна робота: 110 год Консультації 10 год
ІНДЗ: не має		Форма контролю: залік
Мова навчання		німецька

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Семенюк Тетяна Петрівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	тел. +380665066013 semenyk@vnu.edu.ua
Дні занять	Згідно розкладу

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Силабус вибіркового освітнього компонента «Медіакомунікація німецькомовних країн» складнено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня і відповідно до освітньо-професійної програми *Мова та література (німецька). Переклад підготовки бакалавра спеціальності В11 Філологія.*

Лекційні заняття є основними формами організації навчання. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з навчальної дисципліни. Перевірка знань здобувачів освіти на практичних

заняттях відбувається за допомогою заслуховування доповідей ЗО на теми, які висвітлені у тематичному плануванні курсу, найбільш проблемні питання виносяться на дискусії та дебати, а також через реферування та аналіз статей на актуальну тематику, взятих із ЗМІ.

2. Мета і завдання ВОК.

Метою ВОК є дослідження медіакомунікації – однієї з новітніх галузей лінгвістичного знання, націленої на комплексне вивчення сучасного медіатексту й медіадискурсу, а також формування вмінь лінгвістичного аналізу німецькомовних медіатекстів, продукування власних медіаповідомлень.

До основних **завдань** ВОК належать:

- ознайомити ЗО із понятійним апаратом навчальної дисципліни;
- окреслити загальні характеристики медіа, інформувати про основні засоби масової інформації та медіа-систем німецькомовних країн з метою аналізу їх функціонування, сприйняття та використання їх багатогранних компонентів;
- ознайомити ЗО з основними моделями сучасних конвенціональних та альтернативних медіа, проблемно-тематичними пріоритетами медіа Німеччини, Австрії, Швейцарії в історичній ретроспективі та на сучасному етапі;
- виокремити естетичні та концептуальні поняття медіа-комунікативного німецькомовного дискурсу, а також історичний, культурний та соціальний аспекти у контексті ЗМІ;
- навчити ЗО аналізувати медійний текст у лінгвостилістичному аспекті; аналізувати різного типу мовленнєві помилки в усному й писемному медійному тексті (лексичні, морфологічні та синтаксичні);
- навчити ЗО реферувати масмедійні-тексти;
- навчити ЗО продукувати власні медіатексти (замітки в газету, фейкові новини тощо).

3. Soft Skills. У процесі вивчення ВОК «Медіакомунікація німецькомовних країн» ЗО повинен оволодіти такими **soft skills, як:**

- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

4. Структура освітнього компонента.

Опрацювання змістових модулів курсу передбачає активну участь здобувачів освіти на лекціях та практичних заняттях. Самостійна робота є складовою частиною змістових модулів та передбачає самостійне опрацювання студентами певного матеріалу для підготовки до практичних занять. Консультації викладача дають змогу ЗО отримати підтримку, якщо виникають труднощі в опрацюванні матеріалу або є необхідність відпрацювання пропущених занять. Консультації відбуваються на кафедрі німецької філології та в умовах карантину через електронну пошту або один із месенджерів.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам.роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Massenmedien früher und heute						
Тема 1. Grundbegriffe und Bereiche der Massenkommunikation. Die Entwicklung der Massenkommunikationsmedien (geschichtlicher Überblick).	25	2	2	20	1	Опитування (5 балів) УО, Д, РС
Тема 2. Massenkommunikationsmedien in den deutschsprachigen Ländern Die Presse in den deutschsprachigen Ländern heute. Digitalisierung und neue Medien.	28	2	4	20	2	Опитування (5+5 балів) УО, Д, РС
Тема 3. Medien und Kultur. Widerspiegelung der Kultur in Medien. Intertextualität, Intermedialität, Allusionen, konzeptuelle Metapher.	15	2	2	10	1	Опитування (5балів) УО, Д, АТ
Разом за модулем 1	68	6	8	50	4	20 балів
Змістовий модуль 2. Kommunikationswissenschaft und Medienlinguistik						
Тема 4. Der Medientext und seine Arten. Medientext aus pragmalinguistischer und kognitiver Sicht. Analyse der Medientexte zu aktuellen	28	2	4	20	2	Опитування (5+5 балів) УВ, Д, АТ

Themen.						
Тема 5. Manipulation in den Massenmedien. Cheap Fakes & Deepfakes - technologische Möglichkeiten der Manipulation von Text, Bild, Audio und Video. Produktion der Fakes und Deepfakes.	30	2	6	20	2	Опитування (5+5 +5 балів) УВ, Д, АТ, РС
Тема 6. Individuelle Verantwortung – Kritisches Denken und Medienkompetenz.	24		2	20	2	Опитування (5 балів) УВ, Д
Разом за модулем 2.	82	4	12	60	6	30 балів
Підсумкова контрольна робота						20 балів
Проект на запропоновану тему						30 балів
Усього за семестр	150	10	20	110	10	100 балів
Залік (за необхідності)						100 балів

* Форма контролю: УВ – усна відповідь, Д – доповнення, АТ – аналіз тексту, РС – реферування статті

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти при вивченні цього ВОК спрямована на розвиток та закріплення навичок володіння німецькою мовою та включає:

- виконання домашніх завдань та підготовку до практичних занять з ВОК;
- складання власного словничка лексичного запасу;
- реферування медіа-статей;
- аналіз медіа-текстів;
- систематизацію та повторення вивченого матеріалу;
- підготовку до проекту, який оцінюється у 30 балів.

Основна інформація щодо ПРОЄКТНОЇ РОБОТИ (30балів) :

Здобувач обирає формат проекту та готує матеріал на одну з тем:

Option 1: Social-Media-Kampagne

- **Instagram/TikTok-Serie «Fake News der Woche»**
- Nehmen Sie kurzes Video (1-2 Minuten) mit einer Fake-Nachricht in Form eines professionellen Nachrichtenbeitrags auf.
- Auf Deutsch und mit Untertiteln.

Option 2: Kreative Produktionsaufgabe

- **Fake-Zeitungsartikel über die Nationale Lesja-Ukrajinka-Universität Wolhynien».**
- Erfinden Sie eine sensationelle, aber glaubwürdig klingende Nachricht über die Universität .
- Der Artikel soll 200-300 Wörter umfassen.
- Verwenden Sie typische Merkmale von Fake News.
- Themen können sein: Universitätspolitik, Studienreformen, Campus-Leben, finanzielle Entwicklungen, etc.

Option 3: Dokumentarfilm

- **Dokumentation «Generation Z – Zwischen TikTok und Tradition».**
- 5-10 Minutige Dokumentation «Wie lebt die Generation Z in Luzk zwischen globaler Social-Media-Kultur und ukrainischen Traditionen, zwischen Krieg und Normalität?»
- Ein Tag im Leben eines ukrainischen TikTokers. Junge Menschen bei traditionellen Festen. Wie geht Gen Z mit dem Krieg um? Luftalarm und Studium. Freiwilligenarbeit junger Menschen. Psychologische Belastung. Studierende über ihre Pläne. Bleiben oder emigrieren? Hoffnungen und Ängste.
- Auf Deutsch mit Untertiteln.

IV. Політика оцінювання

Усі види навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються певною кількістю балів. Комплексна оцінка знань проводиться викладачем за 100-бальною шкалою. Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо здобувачів освіти. Підготовка до практичних занять з освітнього компонента «**Медіакомунікація німецькомовних країн**» має бути вчасною. Здобувач вищої освіти виконує завдання згідно з навчальним планом та силабусом, що включає відвідування і підготовку до практичних занять (вивчення матеріалу, виконання письмових завдань, систематизацію знань для написання тесту тощо).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність, лікарняний листок тощо), він може здати заборгованість викладачу в індивідуальному режимі (коли НПП має години консультації на кафедрі німецької філології) або надіслати виконані завдання на його електронну скриньку, чи завантажити на платформу Moodle. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їхню здачу на

консультації викладачу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів).

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#), та рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7. Здобувачам освіти можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому, так і окремій/им темі (темам), які передбачені цим силабусом. Здобувач освіти у встановлені терміни подає заяву на ім'я декана та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету, у присутності здобувача освіти.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачі освіти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку здобувач освіти інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених здобувачем освіти отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

– 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Політика щодо академічної доброчесності унормована [Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#), згідно з яким учасники освітнього процесу мають усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися розкладу навчального процесу, зокрема заборонено списування під час тесту (у т. ч. із використанням мобільних телефонів). Здобувачам освіти необхідно складати всі завдання самостійно, без допомоги сторонніх осіб; надавати для оцінювання лише

результати власної роботи; не публікувати відповідей до тесту та письмових завдань; зазначати джерела інформації та посилатися на роботу інших авторів у разі використання результатів їхньої роботи; не вдаватися до кроків, що можуть нечесно погіршити чи покращити результати інших здобувачів освіти.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі освіти мають право порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «Врегулювання конфліктів у освітньому процесі»).

V. Підсумковий контроль

Оскільки формою контролю є залік, то накопичення балів відбувається протягом семестру і сума їх складається із балів за відвідані здобувачами заняття – **50 балів**, балів за підсумкову контрольну роботу вагою у **20 балів**, та проекту на одну із запропонованих тем – **30 балів**.

Якщо сумарна семестрова оцінка становить 60 балів і більше, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компонента.

Питання на залік:

1. Grundbegriffe der Massenkommunikation und historische Entwicklung der Massenmedien vom Buchdruck bis zur Digitalisierung.
2. Presselandschaft in deutschsprachigen Ländern und die Auswirkungen der Digitalisierung auf traditionelle Medien.
3. Medien und Kultur: Intertextualität, Intermedialität, Anspielungen und konzeptuelle Metaphern in Medientexten.
4. Der Medientext: Arten, Struktur und pragmlinguistische Analyse.
4. Manipulationsstrategien in Massenmedien: sprachliche und visuelle Mittel.
5. Cheap Fakes und Deepfakes: technologische Grundlagen, Unterschiede und gesellschaftliche Gefahren.
6. Produktion und Verbreitung von Fake News: Akteure, Motivation und die Rolle von Social-Media-Algorithmen.
7. Medienkompetenz und kritisches Denken: Methoden des Faktenchecks und der Quellenverifikation.
8. Individuelle Verantwortung in der Mediengesellschaft: Ethik für Medienproduzenten und Mediennutzer.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси:

1. Данько Ю. Соціальні мережі як засіб політичної комунікації. Європейський політико-правовий дискурс. 2015. № 2(2). С. 204–209.
2. Парфенюк І. М. Соціальні мережі Інтернету як засіб комунікації політичного лідера (на прикладі соцмереж Президента України). *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2017. № 2. С. 58–65
3. Поліщук Ю., Гнатюк С., Сейлова Н. Мас-медіа як канал маніпулятивного впливу на суспільство. *Безпека інформації*. 2015. Т. 21, № 3. С. 301–308. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bezin_2015_21_3_13
4. Семенюк Т. П., Бондарчук О. Ю. Актуалізація когнітивно-семантичних сегментів понятійного складника концепту УКРАЇНА (на матеріалі текстів німецькомовних ЗМІ). *Закарпатські філологічні студії*, Випуск 35. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2024, С. 116–120. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.35.20>
5. Семенюк Т. П., Бондарчук О. Ю., Пасик Л. А. Вербалізація концепту PRÄSIDENT DER UKRAINE WOŁODYMYR SELENSKYJ у німецькомовних ЗМІ. Актуальні питання іноземної філології. *Збірник наукових праць*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 18. С. 42–48. DOI : <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-18-6>
6. Семенюк Т. П., Усік С. Р. Особливості невербальної версифікації концепту COVID-19 у сучасних засобах масової інформації Німеччини. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Журналістика, 2022. Том 33 (72), № 5 Ч. 1 С. 257–262.

7. Burger H. Textsorten in den Massenmedien. Brinker, K. u.a. (Hrsg.) *Text- und Gesprächslinguistik*. Berlin, 2000. S. 614-628.
8. Holly W. Zur Rolle von Sprache in Medien: Semiotische und kommunikationsstrukturelle Grundlagen. *Muttersprache*, 1997. S. 64-75.
9. Leschke R. Einführung in die Medientheorie. München: Fink, 2007. 339 S.
10. Konstankevych I., Kostusiak N., Shulska N., Stanislav O., Yelova T., Kauza I. Media Manipulation as a Tool of Information Warfare. *Typology Signs, Language Markers, Fact Checking Methods*. Ad Alta. 2022. Vol. 12, Iss. 2, Spec. Iss. XXIX. P. 224–230.
11. McGuire, W. J. The Myth of Massive Media Impact. *Savagings and Salvagings. Public Communication and Behavior*. 1986. Issue 1, pp. 173-257.
12. Molina M. D., Sundar S. S., Le T., Lee D. «Fake News» Is Not Simply False Information: A Concept Explication and Taxonomy of Online Content. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.117> (дата звернення: 12.11.2024).
13. Semeniuk T. Semantische Text-Bild-Beziehungen bei der Gestaltung von Werbeanzeigen. *Aktualni Pytannia Inozemnoi Filolohii/ed. by I. P. Biskub, et al. Lutsk: Skhidnoievropeiskyi Natsionalnyi Universytet Imeni Lesi Ukrainky*, 2014. № 1. P. 133–138.